

Отже, підсумовуючи відзначимо, що органи Державної казначейської служби України тісно взаємодіють із розпорядниками бюджетних коштів на усіх етапах виконання бюджетів за видатками. Тому, одним із пріоритетних напрямів постійного розвитку і вдосконалення діяльності органів казначейства має бути вдосконалення методики та методології взаємодій із розпорядниками бюджетних коштів.

### **Список використаних джерел:**

1. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI.  
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення: 14.04.2020).

2. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами : Наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2012 р. №1407 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0130-13> (дата звернення: 18.04.2020).

3. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 23.08.2012 № 938.  
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1569-12/paran18> (дата звернення: 18.04.2020).

**Кушнірук Олексій Іванович**  
*Студент 1 курсу ОС «магістр» ННІОТ  
Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри  
фінансів ім. С.І. Юрія Коломийчук Н.М.  
Тернопільський національний економічний університет*

## **МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ТОВАРІВ, РОБІТ І ПОСЛУГ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**

Однією із найважливіших проблем сучасного медичного обслуговування населення України є підвищення ефективності використання державних

фінансових ресурсів для повного забезпечення медикаментами та медичним обладнанням органів охорони здоров'я. Одним із засобів державного регулювання охорони здоров'я є функціонування системи публічних закупівель. Публічні закупівлі виконують роль перспективного й важливого макроекономічного регулятора, за допомогою якого можливе формування повноцінного конкурентного середовища в медичному обслуговуванні населення, здійснення стабілізаційної політики в цій області.

Водночас досягнення нового якісного рівня медикаментозного забезпечення населення в умовах жорстких фінансових обмежень неможливо без удосконалення ефективності використання ресурсів, що спрямовані на закупівлю лікарських засобів, медичного обладнання та забезпечення сучасних умов лікувальних закладів.

Насамперед постає питання вчасного забезпечення хворих необхідними лікарськими засобами, які потрапляють на ринок України через відповідну процедуру публічних закупівель.

Стан публічних закупівель у сфері охорони здоров'я в Україні викликає занепокоєння не тільки у представників правоохоронних органів, бізнес-організацій та української громадськості, а й у представників міжнародних організацій та фондів.

Організація реалізації лікарських засобів за допомогою публічних закупівель є одним із найголовніших напрямів комерційної діяльності суб'єктів господарювання - виробників лікарських засобів в Україні.

Сучасна науково обґрунтована доктрина з розвитку медичної, фармацевтичної науки і практики поширення набула концепція раціонального використання лікарських засобів, що розрахована на забезпечення охорони здоров'я високоефективними та економічними лікарськими засобами, які дозволяють проводити фармакотерапію на високому рівні.

Основою для проведення державних закупівель із забезпечення населення лікарськими засобами є дослідження з використання формулярної системи - використання ліків з доведеною ефективністю їхньої дії за певного

патологічного процесу. Формулярна система - це інформаційно-економічні дані про дефіцит окремих медикаментів, медичного обладнання та невиконаних робіт щодо забезпечення сучасних умов стаціонарного лікування населення. Метою цієї діяльності є розвиток усієї системи охорони здоров'я в умовах ринкової економіки та вдосконалення із забезпеченням населення ліками і медичними послугами.

На сьогоднішній день публічні закупівлі в системі охорони здоров'я здійснюються відповідно до Закону України “Про публічні закупівлі” № 922 від 25.12.2015р. [1]. Публічні закупівлі товарів і послуги у сфері охорони здоров'я, які здійснюється відповідно до програм спеціального фонду для боротьби із СНІДом, туберкульозом та малярією в Україні, виконуються відповідно до Законів України “Про публічні закупівлі” та “Про запобігання захворювання на синдромом набутого імунodefіциту та соціальний захист населення”, “Про протидію захворювання на туберкульоз”, а також Постанови про “Про заходи щодо профілактики малярії в Україні”.

Найважливіший момент у проведенні торгів - це визначення предмета закупівлі. Від правильного визначення предмета закупівлі залежить увесь подальший процес проведення тендера: його успішність – тобто тендер повинний завершитися укладанням договору; ефективність, тобто тендерний процес повинний завершитися укладанням договору на закупівлю тієї продукції, яка максимально відповідає потребам замовника.

Предметом закупівлі є товари, роботи чи послуги, що їх закуповує замовник у межах єдиної процедури закупівлі, щодо яких учасникам дозволяється подавати тендерні пропозиції або пропозиції на переговорах (у разі застосування переговорної процедури закупівлі) [2, с. 246].

Послуги - будь-який предмет закупівлі, крім товарів і робіт, зокрема транспортні послуги, освоєння технологій, наукові дослідження, науково-дослідні або дослідно-конструкторські розробки, медичне та побутове обслуговування, найм (оренда), а також фінансові та консультаційні послуги, поточний ремонт [3, с. 564].

Пропозиції щодо закупівлі медичних препаратів, обладнання, заявлених на тендер, представлені документи мають відповідати таким медико-технічним властивостям:

- лікарські засоби повинні бути зареєстровані в Україні;
- лікарські засоби мають бути зареєстровані в країні виробника;
- якість виробничого процесу препаратів повинна бути підтверджена;
- лікарські засоби мають супроводжуватися інструкцією з їх застосування, викладеною українською мовою та затвердженою належно;
- термін придатності товару повинен становити не менше ніж 75 % від встановленого інструкцією терміну зберігання.

Інформація про відповідність запропонованих товарів медико-технічним вимогам документації конкурсних торгів повинна бути підтверджена такими документами:

- свідоцтвом про державну реєстрацію. У разі відсутності свідоцтва про державну реєстрацію, оригіналом листа або завіреною копією, або іншим відповідним документом МОЗ України, який підтверджує факт того, що товар, який є предметом закупівлі, тільки буде реєструватися або знаходиться на реєстрації в МОЗ України;

- сертифікатом якості виробника; копією оригіналу інструкції з використання, належно затвердженої;

- гарантійним листом від учасника, яким підтверджується можливість поставки товару, який є предметом закупівлі цих торгів, у кількості, зі строками придатності й у терміни, визначені цією документацією та пропозицією учасника;

- довідкою про відповідність виробника ліцензійним умовам або копією сертифіката відповідності вимогам належної виробничої практики підприємства;

- копією сертифіката відповідності вимогам належної виробничої практики іноземного виробника продукції “in bulk”, виданого або визнаного Державною службою лікарських засобів України (у разі виробництва вітчизняним

підприємством готових лікарських засобів із використанням не розфасованої продукції іноземного виробництва);

- копією сертифіката (Certificate of the product - CPP), що підтверджує реєстрацію лікарських засобів у країні виробника і відповідає формату, рекомендованому Всесвітньою організацією охорони здоров'я (з обов'язковим зазначенням "Країна імпорту - Україна");

- копією ліцензії на право здійснення учасником оптової торгівлі лікарськими засобами (ліцензії на виробництво лікарських засобів, якщо учасник є виробником запропонованого товару), якщо реалізація товару потребує наявності такої ліцензії згідно з чинним законодавством.

Основний фінансовий плановий документ, котрий надає повноваження установі охорони здоров'я щодо здійснення видатків на публічні закупівлі, становить кошторис, який визначає обсяг і спрямування коштів, визначених на рік відповідно до бюджетних призначень [3, с. 319].

Керівники медичних закладів мають право брати бюджетні зобов'язання, витратити бюджетні кошти на цілі та в межах, установлених затвердженими кошторисами і планами використання коштів. Кошториси, плани використання коштів і штатні розписи затверджує керівник відповідної вищої установи. Зазначені документи подаються та затверджуються у 2 примірниках, один із яких повертається цій установі, а другий залишається в установі, керівник якої їх затвердив. Кошторис затверджується за загальним і спеціальними фондами на рік без розподілу за періодами в обсязі, який дорівнює сумі цих фондів [4].

Річні плани (кошториси) у сфері охорону здоров'я складаються для проведення публічних закупівель з метою забезпечення медикаментами, медичним обладнанням, виконання різних робіт і надання послуг для:

а) первинної медико-санітарної, амбулаторно-поліклінічної та стаціонарної допомоги (багатопрофільні лікарні та поліклініки, що виконують специфічні загальнодержавні функції, згідно з переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України);

б) спеціалізованої, високоспеціалізованої амбулаторно-поліклінічної та стаціонарної допомоги (клініки науково-дослідних інститутів, спеціалізовані лікарні, центри, лепрозорії, госпіталі для інвалідів Другої світової війни, спеціалізовані медико-санітарні частини, спеціалізовані поліклініки, спеціалізовані стоматологічні поліклініки згідно з переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України);

в) санаторно-реабілітаційної допомоги (загальнодержавні санаторії для дітей та підлітків, спеціалізовані санаторії для ветеранів Другої світової війни);

г) санітарно-епідеміологічного нагляду (санітарно-епідеміологічні станції, дезінфекційні станції, заходи боротьби з епідеміями);

д) закладів охорони здоров'я, що забезпечують виконання загальнодержавних функцій згідно з переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України [5].

Посадова особа охорони здоров'я для здійснення публічних закупівель зобов'язана оприлюднити електронний документ (форму річного плану) закупівель по кожному із запланованих предметів закупівель. Як річний план закупівель, так і іншу інформацію замовник оприлюднює в електронній системі закупівель (ЕСЗ) через автоматизоване робоче місце, а саме через електронний сервіс на авторизованих електронних майданчиках, який забезпечує створення, подання, опрацювання, зміну та оприлюднення інформації та документів для участі у процедурах закупівель, одержання інформації та повідомлень про закупівлі, подання скарг до органу оскарження в ЕСЗ через мережу Інтернет, річний план, додаток до нього (зміни до них) замовник має оприлюднити на веб-порталі Уповноваженого органу з питань закупівель протягом 5 календарних днів із дня їх затвердження [6].

Про річний план, відповідну інформацію, про електронні публічні закупівлі замовник згідно зі законом № 922 має оприлюднювати на веб-порталі Уповноваженого органу з питань публічних закупівель - Мінекономрозвитку ([www.prozorro.gov.ua](http://www.prozorro.gov.ua)) через кабінет замовника, зареєстрований на одному з електронних майданчиків. Порядок функціонування електронної системи

закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків затверджено постановою КМУ від 24.02.2016 р. № 166. “Про затвердження Порядку функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків” [7].

Конкурентний діалог, після оголошення відкритих торгів, здійснюють із застосуванням аукціону для визначення нижнього порога ціни, в оголошенні про проведення конкурентного діалогу замовник має зазначити розмір мінімального кроку пониження ціни під час електронного аукціону у відсотках або грошових одиницях, а також математичну формулу, яка буде застосовуватися під час електронного аукціону з метою визначення показників інших критеріїв оцінки. Замовник математичну формулу встановлює на основі економічного обґрунтування самостійно, яка вказується у тендерній документації.

Відзначимо, що завдяки переведенню закупівель в електронну площину всі протиправні дії стали помітними, а інструменти аналітики перетворились на потенційну доказову базу корупційних зловживань та неефективного використання коштів. За допомогою публічного та закритого модуля аналітики можна проаналізувати закупівлі відповідно до типів процедур, оголошення торгів, інформації про організаторів та учасників, провести аналіз тендерів, вимог і скарг.

### **Список використаних джерел:**

1. Закон України “Про публічні закупівлі” № 922 від 25.12.2015. Відомості Верховної Ради, 2016. № 9. с. 89. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
2. Фінансова енциклопедія. / О. П. Орлюк, Л. К. Воронова, І. Б. Заверуха та ін. ; за заг. ред О. П. Орлюк, 2008. 472 с.
3. Фінансове право. Академічний курс : підручник / О. П. Орлюк. К. : Юрінком Інтер, 2012. 808 с.
4. Доліновський Ю.С. Особливості проведення публічних закупівель товарів, робіт і послуг у сфері охорони здоров'я. *Вісник Національного*

університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки. 2016. № 850. С. 500-506.

5. Бюджетна система: підруч. / за ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. К.: Центр учб. Літератури; Тернопіль; Екон. думка, 3012. 871 с.

6. Про затвердження Порядку розміщення інформації про публічні закупівлі. Наказ № 477 Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18.03.2016 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/>

7. Про затвердження Порядку функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків. Постанова КМУ від 24.02.2016 р. № 166. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/>

**Куцевич Юлія Русланівна**  
*Студентка 1 курсу ОС «магістр» факультету фінансів та обліку*  
*Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри*  
*фінансів ім. С. І. Юрія Булавинець В.М.*  
*Тернопільський національний економічний університет*

## **ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ**

Прискорення глобалізаційних процесів, які суттєво ускладнюють функціонування фінансових систем внаслідок появи широкого спектру новітніх фінансових продуктів та послуг, вимагають від громадян вирішення доволі складних завдань, до розв'язання котрих вони часто виявляються невідповідними. Відтак, через відсутність необхідних фінансових знань та навиків прийняття зважених фінансових рішень, на фоні агресивної пропозиції і реклами таких продуктів та послуг з боку комерційних структур, в суспільстві відбувається накопичення значних диспропорцій та ризиків, здатних у сучасних умовах перерости в проблему національного масштабу.